

ENERGIAAUDIT KOOS TEMOÜLEVAATUSEGA

**XXXXX
KÜ XXXXX, Tallinn**

Juuni 2011

SISUKORD

Ülevaatus metoodika. Hoone tehnilise seisundi kirjeldus	3
1. Energiaauditi põhitulemused. Energiasäästu meetmete paketid	4
1.1 Üldine informatsioon	9
1.2 Läbi viidud rekonstrueerimis/renoveerimistööd	9
1.3 Energia- ja veevarustuse üldiseloostus	9
1.4 Energia- ja veevarustuse üldiseloostus, hoone soojusbilanss	11
2. Hoone piirded	17
2.1 Hoone piirete tehniline seisund ja parandusmeetmed	17
3. Hoone tehnosüsteemid	22
3.1 Hoone soojussõlmed	22
3.2 Hoone küttesüsteem	23
3.3 Katlad	24
3.4 Ventilatsioonisüsteem ja jahutus	26
3.5 Soovitatud piiretega ja tehnosüsteemidega seotud meetmete maksusumused	28
4 Elektrivarustus	28
Lisad:	30
Fassaadide niiskusrežiim lisasoojustuse paigaldamisel	
Potentsiaalsed energiasäästu meetmed (üldised soovitusel)	
Pildid	

ENERGIAAUDITI ARUANNE

Hoone aadress:	xxx, Tallinn, Harjumaa	1
Ehitisregistri kood:	101017760	2
Tellija:	xxxx KÜ	
Kontaktisik:	xxxx	
Telefoni nr. ja E-mail:	xxxx	
Fax nr:	-	
Auditeerimise kuupäev	juuni.2011	
Raporti esitamise kuupäev:	august.2011	
Raporti nr:	EAR 2011/ 859-147	
Koostaja:	Jelena Rusmanova Mati Kaarep	
Telefoni nr:	6681655	
E-mail:	jelena@energiaaudit.ee	

Ülevaatuse meetodika

Hoone energiaauditi koostamisel analüüsiti Tallinnas asuva hoone piirdetarindeid ja tehnosüsteeme. Ülevaatus tugineb insenertehnilistel mõõdistustöödel, hoone projektdokumentatsiooni analüüsil ja valdaja küsitlusandmetel. Auditeerimine viidi läbi kolmeastmelisena: a) hoone lähteandmete kogumine (üldandmed, energiatarve) valdajale väljasaadetud küsitluslehe abil; b) hoone inspekteerimine ja küsitluslehe täitmine; c) kogutud andmete põhjal insenertehniliste ja majanduslike arvutuste sooritamine ning auditiraporti koostamine.

Hoone tehnilise seisundi kirjeldus

Hoone ülevaatus viidi läbi visuaalselt, tuginedes olemasolevale dokumentatsioonile ja joonistele ning eluruumide valdajatelt saadud küsitluste andmetele.

16 – korruseline, 1-trepikojaga hoone, on ehitatud 1981 aastal.

Hoonel on lamekatus. Katuse kattmaterjaliks on rullmaterjal. Katus on soojustatud ehitusaegsega isolatsiooniga ja lisasoojustatud 50 mm vahtpolüstüreeni ning 30 mm villaga. Hoonel on madalvundament, keldri seina konstruktsiooniks on soojustamata betoonpaneel.

Hoone välisseinad on suurpaneelist, osa välisseintest on 50 mm villaga soojustatud ja kaetud plekkprofiiliga.

Trepikodade rõdude uksed on vahetatud uute vastu. Hoone peauks on uus soojapidav uks. Tehnilise korruse uksed on osaliselt vanaaegsed.

Korterite aknad ja rõdude uksed – puit ja PVC. Keldri neljast aknast kolm on uued PVC pakettaknad ja üks on vanaaegne puitaken. Hoonel on renoveeritud ja automatiseeritud soojussõlm. Soojuse müügihind alates juuni kuust 66,48 EUR/MWh.

Hoone on ühenduses Eesti Energia elektrisüsteemiga. Veevarustus ja kanalisatsioon on ühendatud linnavõrguga. Kogu hoone veetarbimine fikseeritakse veemõõtjaga keldris ja lokaalselt korterites.

1. Energiaauditi põhitulemused - Energiasäästu meetmed

Pakett 1 (tasakaalutemp. 17,3 °C)

I PAKETT

Objekti osad	Parandus meetmed	Hinnang meetme maksumusele,	Hinnangu-line energiasääst	Säästu väärtus	Lihttasuvus-aeg	Meetme eluiga
		EUR (v.a. juba tehtud tööd)	MWh/a	EUR/a	aastat	aastat
Hoone piirded	Välisseinte soojustamine (koos kogu sokli osaga, soojustuse paksus vähemalt 100 mm, v.a. juba soojustatud seinad ja korterite lodžade seinad), tehnilise korruse ja prügiruumi uste väljavahetamine, avatud lodžade klaasimine, keldri vana akna väljavahetamine.	133675	134	8883	18	50
Ventilatsioon	Loomulikku õhuvahetuse korraldamine/ intensiivistamine (värskõhu klappid, lõõride ventilaatorid) ¹ .					
Küttesüsteem: 1-torusüsteem	Muuta küttesüsteem reguleeritavaks küttekehade tasandil	26496 ²				30
Küttesüsteem: 2-toru süsteem		101568 ³				

¹paigaldamist lahendada projektiga

²Säilitada olemasolev ühetoruline keskküttesüsteem. Radiaatoritele paigaldada möödaviikudega drosselseibid ja termostaatventiilid, mis võimaldavad ruumi individuaalse temperatuuri reguleerimist

³Ehitada küttesüsteem kahetorusüsteemiks (s.h. küttesüsteemi tasakaalustamine ja termostaatventiilide paigaldamine, uued radiaatorid ja küttepüstikud, kütetrasside isoleerimine keldris).

Pakutav energiasäästu meetmete pakett annaks korrektse teostuse korral energiasäästu:

küttesoojusest (viimase kolme aasta keskmine normaalaasta kraadpäevade arvu alusel taandatud küttesoojuse kulu) – 20,8 % võrreldes renoveerimise eelse energiakulutusega.

Koos enne 2008 aasta tehtud töödega (soojustatud välisseinad, soojustatud katus, uued trepikoja rõdude ukсед)

(paketi sääst arvutuslikult 113,2 MWh/a) kujuneks säästuks 246,8 MWh/a ja see teeks ~38% ((133,6 + 113,2) / 643*100) energiasäästu.

Pakett oleks isenesest saavutatava säästu osas sobilik Kredex'i sooduslaenu ja 15% renoveerimistoetuse taotlemiseks.

Pakett 2 (tasakaalutemp. 14,9 °C)
II PAKETT

Objekti osad	Parandus meetmed	Hinnang meetme maksumusele,	Hinnangu-line energiasääst	Säästu väärtus	Lihttasuvus -aeg	Eluiga
		EUR (v.a. juba tehtud tööd)	MWh/a	EUR/a	aastat	aastat
Hoone piirded	Katuslae lisasoojustamine (koos vana lisasoojustusega paksus vähemalt 200+30 mm), välisseinte soojustamine 150mm (olemasolev soojustus eemaldada ja paigaldada uus soojustus kogu fasaadi pinnale k.a. lodžade seinad ja sokkel). Vanade uste ja akende ¹ väljavahetamine, avatud lodžade klaasimine.	380386	316,3	21028	20	50
Ventilatsioon	Loomulikku õhuvahetuse korraldamine/intensiivistamine (värskeõhu klappid, lõõride ventilaatorid) ² .					
Küttesüsteem: 1-toru süsteem	Säilitada olemasolev ühetoruline keskküttesüsteem. Radiaatoritele paigaldada möödaviikudega drosselseibid ja termostaatventiilid, mis võimaldavad ruumi individuaalse temperatuuri reguleerimist ³ ning paigaldada individuaalsoojusmõõduri süsteem või ehitada küttesüsteem kahetorusüsteemiks (s.h. küttesüsteemi tasakaalustamine ja termostaatventiilide paigaldamine, uued radiaatorid ja küttepüstikud, individuaalsoojusmõõdurite süsteemi paigaldamine ³ , küttrasside isoleerimine keldris).	43884				30
Küttesüsteem: 2-toru süsteem		118956			24	

¹ - uute akende U-arv $\leq 1,1 \text{ W/m}^2\cdot\text{K}$

² – lõõride ventilaatorite paigaldamist lahendada projektiga

³ –radiaatoritele paigaldatud termostaatseadmed, mis võimaldavad jaotada kütte energiatarbimist korterite kaupa, peavad olema varustatud piirajatega, mis ei võimalda tahtlikult langetada korteri temperatuuri alla 16 kraadi.

Pakutav energiasäästu meetmete pakett annaks korrektse teostuse korral energiasäästu: küttesoojusest (viimase kolme aasta keskmine normaalaasta kraadpäevade arvu alusel taandatud küttesoojuse kulu) – 49% võrreldes renoveerimise eelse energiakulutusega.

Pakett oleks iseenesest saavutatava säästu osas sobilik Kredex'i sooduslaenu ja 25% renoveerimistoetuse taotlemiseks.

Hoone tasakaalutemperatuurid

Siseõhu temperatuur hoones kujuneb kütte- ja vabasoojuse tulemusel. Viimase allikateks on inimesed, elektriseadmed, elektrivalgustus, päikese-kiirgus. Piltlikult öeldes küttega kaetakse soojuskaod välisõhu temperatuurist kuni tasakaalutemperatuurini t_B . Soojuskaod tasakaalutemperatuurist kuni ruumi siseõhu temperatuurini t_S kaetakse vabasoojusega.

Vabasoojuse kasutamise tase sõltub küttesüsteemi automatiseerimisest. Juhul, kui hoones on automatiseeritud soojussõlm, vabasoojuse utilisatsioonitegur on 0,6. Kui radiaatoritele on paigaldatud lisaks ka automaatsed (kas termostaatide või ajamitega) reguleeriviidid siis on utilisatsioonitegur 0,7.

Hoone tasakaalutemperatuurid on leitud eeldusel, et maja kogu köetava mahu keskmine temperatuur enne renoveerimist on +21/22 °C.

Hoone arvutuslik tasakaalutemperatuur enne renoveerimist $t_B = +18,2$ °C
Utilisatsioonitegur on 0,6. Õhuvahetuse kordarv on 0,35 1/h.

Säästumeetmete pakett I : tasakaalutemperatuur $t_B = +17,3$ °C
Utilisatsioonitegur on 0,7. Õhuvahetuse kordarv on 0,5 1/h (tagatakse kas seintesse monteeritud õhuklappide või akendes paigaldatud tuulutuspilude abil koos lõõride ventilaatorite paigaldamisega).

Säästumeetmete pakett II : tasakaalutemperatuur $t_B = +14,9$ °C
Utilisatsioonitegur on 0,7. Õhuvahetuse kordarv on 0,5 1/h (tagatakse kas seintesse monteeritud õhuklappide või akendes paigaldatud tuulutuspilude abil koos lõõride ventilaatorite paigaldamisega).

1.1 Üldine informatsioon

Ehitusaasta	1981	3
Hoone funktsioon	korterelamu	4
Minimaalne korruste arv	16	5
Maksimaalne korruste arv	16	6
Suletud netopind	4999,2	7
Korterelamu korral korterite arv	64	8
Eluruumide pindala (eluruumide korral), m ²	3959,1	9
Korterelamu korral mitteiluruumide arv	-	10
Korterelamu korral mitteiluruumide pind, m ²	-	11
Köetav pind, m ²	4673,7	12
s.h. eluruumide köetav pind, m ²	3959,1	13
Hoone maht (maapealne + maa-alune), m ³		14
Kelder: jah/ei	jah	
Köetavad ruumid pööningul: jah/ei	ei	

1.2 Läbi viidud rekonstrueerimis/renoveerimistööd

Aasta	Töö nimetus ja maht
Kuni 2008	Välisseinte osaline soojustamine, trepikoja lodžade uste, keldri akende osaline väljavahetamine, väliskuse väljavahetamine ja katuse soojustamine.

1.3 Energia- ja veevarustuse üldiseloomustus

Küttesüsteemi liik	kaugkeskküte	15
Kütte liik (lokaal keskküte korral)	-	16
Küttegaasi paigaldiste liik	-	17
Elektri liik	220/380 V	18
Veevarustuse liik	võrk	19
Pesemisvõimaluse liik	vann/dušš	20
Sooja tarbevee ettevalmistamine	lokaalne	21
Teised kasutusel olevad küttesüsteemid	-	
Tegelik kütte liik	-	
Kas küttesüsteem on varustatud üldise soojuskulu mõõturiga: jah/ei	jah	
Kas on kasutusel individuaalne soojuskulu mõõtmine korteromandites: jah/ ei	ei	

Ruumi siseõhu suhteline niiskus peab jääma piirdesse: talvel 25-45 %, suvel 30-70 % (Sisekliima, EPN 12.2)

Õhuvahetus loomuliku ventilatsiooni korral sõltub välisõhu ja siseõhu temperatuuride vahest (mida külmem on ilm, seda suurem on õhuvahetus). Mõõtmistulemused näitasid, et osa ventilatsioonilõõre ei tööta normaalselt. Halb õhuvahetus võib olla ka tingitud uutest tihedatest akendest. Lõõrid on vaja puhastada ja tagada ruumide ventileeritavus õhuklappidega välisseintes või akendes ja vajadusel lõõriventilaatorite abil. Antud hetke mõõtmised näitasid, et ruumide suhteline niiskus mõnedes korterites ei vasta normidele.

Õhuniiskuse reguleerimine siseruumides on inimese tervise seisukohalt väga oluline. Eluruumide õhuniiskus peab jääma ettenähtud piiresse, mis ei kahjusta tervist, väldib veeauru kondenseerumist seintel ja ei tekita niiskusekahjustusi.

Minimaalne lubatud temperatuur välispiirde sisepinnal peab olema kõrgem kastepunkti temperatuurist, mis võetakse ruumiõhu temperatuuri, lubatud maksimaalse suhtelise niiskuse ning arvutusliku välistemperatuuri järgi.

Külm piirdepind suurendab õhu liikumist ruumis, mis omakorda võimendab inimestes külmatunnet. Külmade pindadega ruumi sisetemperatuur peab soojusliku mugavuse saavutamiseks olema oluliselt kõrgem.

Siseõhu temperatuur, °C	Kastepunkti temperatuur (välisseina sisepinnal), °C		
	Siseõhu suhteline niiskus, %		
	55	60	70
16	6,9	8,2	10,5
18	8,9	10,1	12,4
20	10,7	12,0	15,0
22	12,5	13,9	16,3
24	14,4	15,0	18,2

1.4 Energia- ja veevarustuse üldisloomustus

	2008	2009	2010	Ühik
Energiatarbimine				
Mõõdetud soojustarbimine	784	771	856	MWh/a
sh küte	593	582	679	MWh/a
s.h. Soe vesi	191	189	177	MWh/a
Mõõdetud soojustarbim (3 viimase aasta keskmine)	804			MWh/a
Kraadpäevade arv (tegelik 18,2 C)	3965	4379	4959	KRP
Normaalaasta kraadpäevade arv	4604	4604	4604	KRP
Kraadpäevadega korrigeeritud soojustarbimine kütteks	689	612	630	MWh/a
Kraadpäevadega korrigeeritud soojustarbimine	880	801	807	MWh/a
Eitarbimine köetava mahu ühiku kohta	58	52	53	kWh/m ³
Eitarbimine köetava pinna ühiku kohta	147	131	135	kWh/m ²
Eitarbimine eluruumide pinna kohta	174	154	159	
Sooja tariif/hind	768 / 1208	1099 / 955	945 / 989	kr/MWh
Kütte-maksumus	558560	564173	670076	kr/a
Soojuse maksumus	737580	739158	847961	kr/a
Tarbevee tarbimine				
Tarbevesi	5988	5999	5613	m ³ /a
Sellest soe tarbevesi	2347	2490	2388	m ³ /a
Soojuse kulu vee soojendamiseks (koos kadudega)	191	189	177	MWh/a
Vee soojendamise maksumus	179020	174986	177885	kr/a
Elektrienergia tarbimine (hoone kokku)				
Elektrienergia tarbimine	34297	33443	33264	kWh/a
Eitarbimine köetava pinna kohta	7,3	7,2	7,1	kWh/m ²
Eitarbimine eluruumide pinna kohta	8,7	8,4	8,4	kWh/m ²
Elektrienergia maksumus	-	-	-	kr/a

Kraadpäevade arvestuses on baastemperatuurina kasutatud $+18,2^{\circ}\text{C}$, nii on kaudselt arvesse võetud ka muude energiaallikate poolt hoonesse antud energiahulk.

Kraadpäevade oluliseks kasutuselaks on erinevate aastate välisõhu temperatuuri mõju elimineerimine soojustarbimisele. Et elimineerida erinevate aastate välisõhu temperatuuride mõju, viiakse reaalse aasta soojustarbimine üle võrreldavale nn normaalaasta tarbimisele.

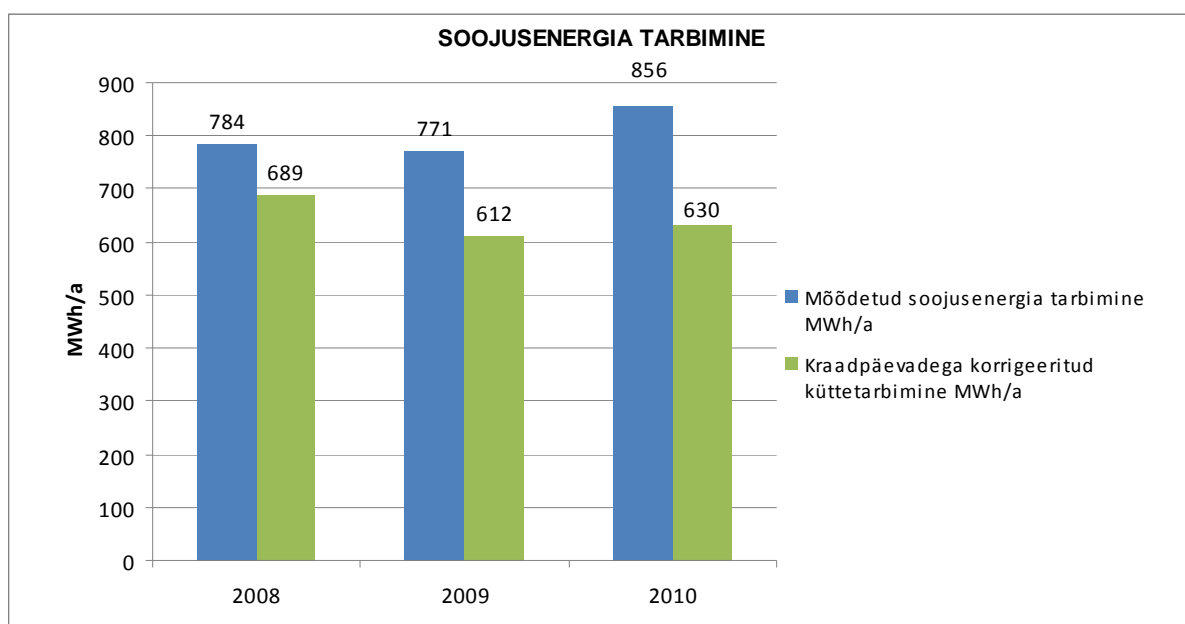
Märkus: Energiakulu sooja tarbevee valmistamiseks on arvatud tuginedes mõõdetud soojavee kulule ja suvekuudel kulutatud soojusenergiale. Sisaldab soojuskadusid nii tsirkulatsioonikontuuris kui ka käterätikuivatite poolt ruumi eraldatud soojust.

Külm vesi moodustab 59 % korterelamus tarbitud veest, sooja vee tarve moodustab 41 % tarbitud vee kogusest (korterimajade keskmine näitaja).

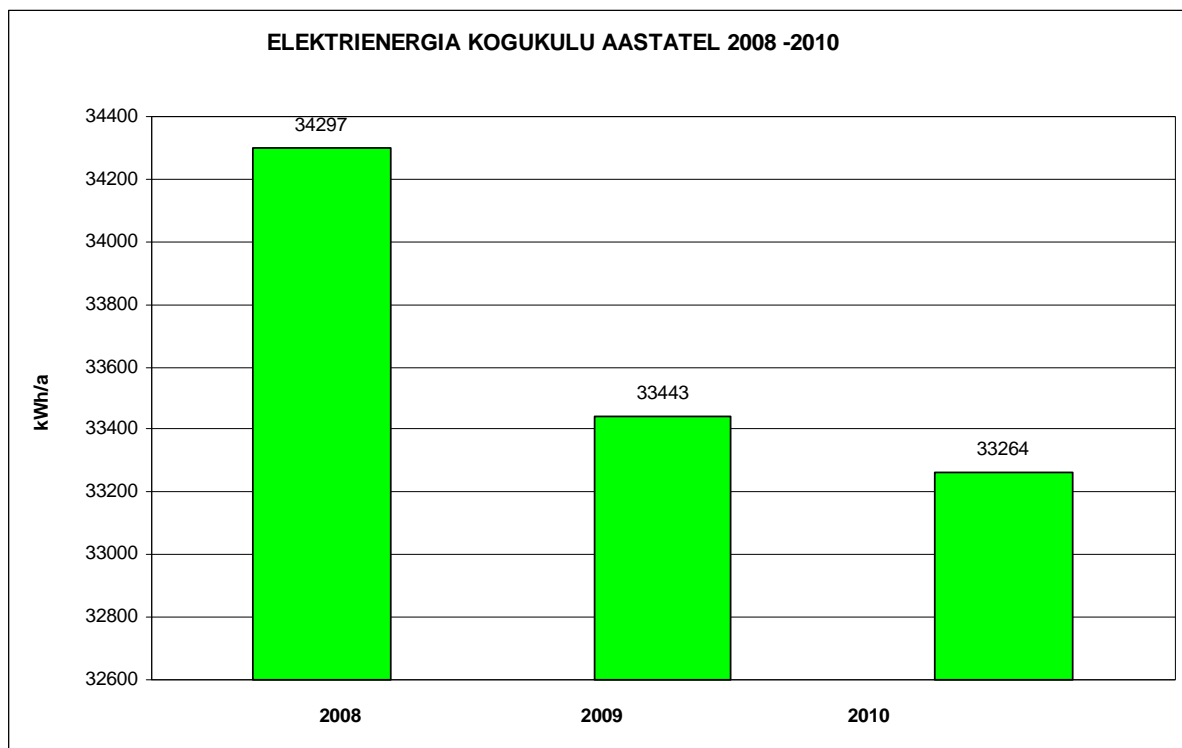
Eritarbimised on hoone köetava pinna- ja hoone köetava mahuühiku kohta.

Jrk.nr.	Soojusenergia kulu	Ühik	2008	2009	2010

1	Möödetud soojusenergia tarbimine	MWh/a	784	771	856
2	Soojuse kulu sooja tarbevee valmistamisele	MWh/a	191	189	177
3	Soojuse tarbimine kütteks	MWh/a	593	582	679
4	Kraadpäevade arv (tegelik 18,2 C)	Cd	3965	4379	4959
5	Normaalaasta kraadpäevade arv	Cd	4604	4604	4604
6	Kraadpäevadega korrigeeritud kütetarbimine	MWh/a	689	612	630
7	Kraadpäevadega korrigeeritud soojustarbimine	MWh/a	880	801	807

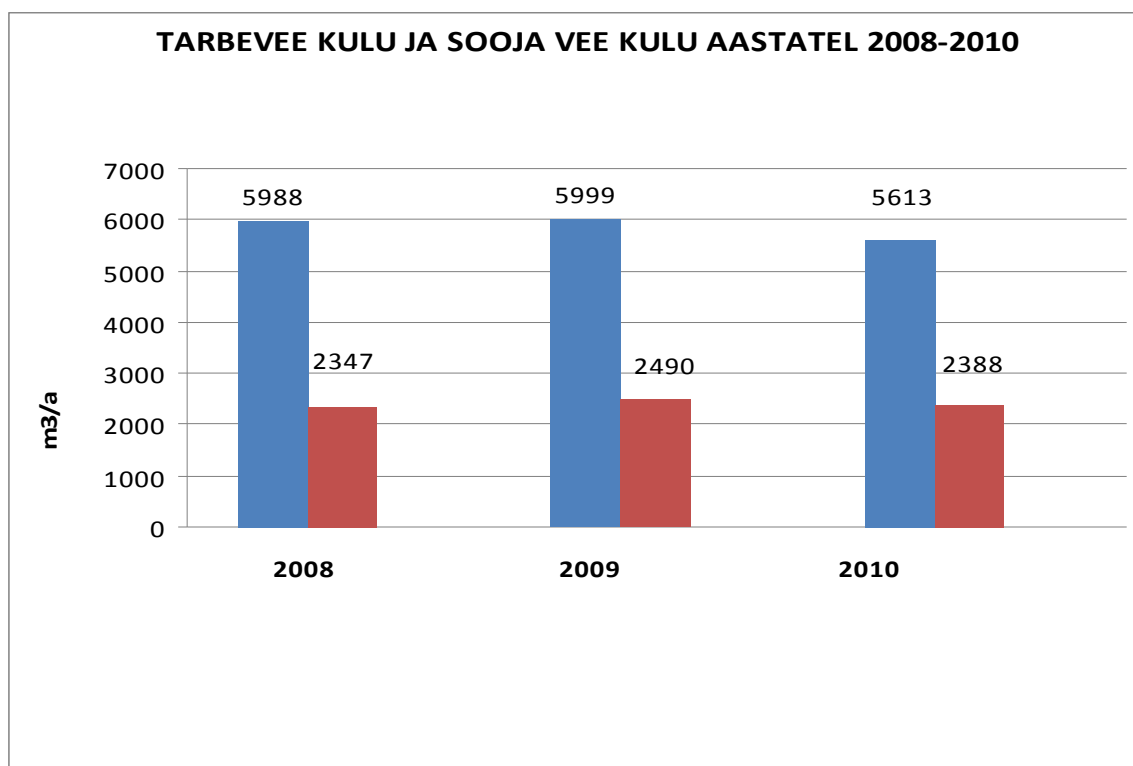

Jrk.nr.	Elektrienergia tarbimine	Ühik	2008	2009	2010
1	Elektrienergia tarbimine	kWh/a	34297	33443	33264
2	Eritarbimine köetava pinna kohta	kWh/m ² a	7,3	7,2	7,1
3	Eritarbimine eluruumide pinna kohta	kWh/m ² a	8,7	8,4	8,4

Jrk.nr.	Vee kulu	Ühik	2008	2009	2010

1	Mõõdetud tarbevee tarbimine	m ³ /a	5988	5999	5613
2	Tarbevee eritarbimine kätava pinna kohta	m ³ /m ² a	1,28	1,28	1,20
3	Tarbevee eritarbimine eluruumide pinna kohta	m ³ /m ² a	1,51	1,52	1,42
4	Soojuse kulu sooja tarbevee soojendamiseks (koos kadudega)	MWh/a	191	189	177
5	Soe tarbevesi	m ³ /a	2347	2490	2388
6	Sooja vee eritarbimine kätava pinna kohta	m ³ /m ² a	0,50	0,53	0,51
7	Sooja vee eritarbimine eluruumide pinna kohta	m ³ /m ² a	0,59	0,63	0,60

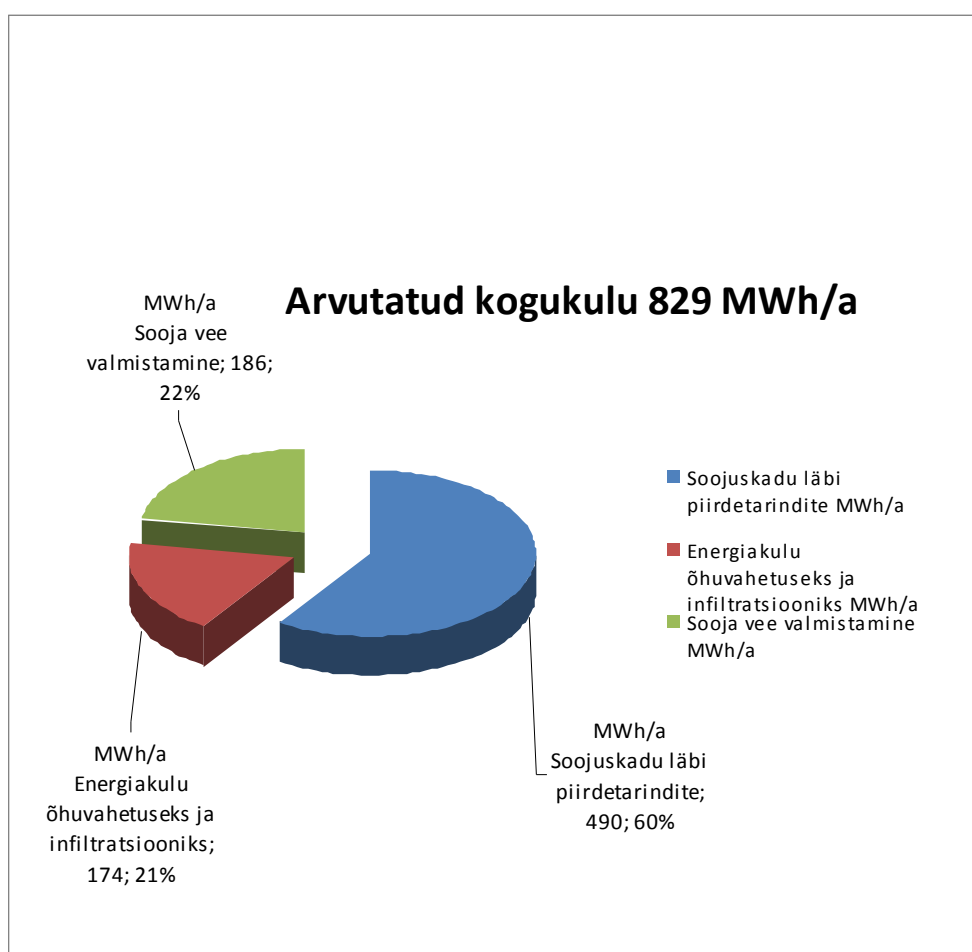
Hoone soojusbilanss

Soojuse bilansivalem (lihtsustatud) – viimane terviklik kalendriaasta (2010):

$$Q_{\text{kogukulu}}(\text{arvesti või kütuse kulu jargi}) = Q_{\text{piirete kulu}} + Q_{\text{õhuvahetuse kulu}}$$

$$Q_{\text{k}} (\text{MWh}) = Q_{\text{p}} (\text{MWh}) + Q_{\text{öv}} (\text{MWh})$$

Hoone soojusbilanss				
Soojuskadu läbi piirdetarindite	Energiakulu õhuvahetuseks ja infiltratsiooniks	Sooja vee valmistamine	Arvutatud kogukulu	Möödetud kogukulu
MWh/a	MWh/a	MWh/a	MWh/a	MWh/a
490	153	186	829	829

Hoone energiabilansist tulenev trepikodade ja korterite õhuvahetuse kordarv 0,35 1/h näitab, et õhuvahetus on ebapiisav (norm on 0,5 1/h).

2. Hoonete piirded

2.1 Hoone piirete tehniline seisund ja parendusmeetmed

Enne renoveerimist tb=				18,2	°C
Piirdetarind või selle osa	Materjal/tüüp	Olukorra kirjeldus ja/ või tuvastatud puudused	Pindala m ²	Hinnanguline U-väärtus (Wm ² /K)	Hinnangulised soojuskaod (MWh/a)
Hoone soojustamata välisseinad	3-kihiline r/b-paneel	Paksus 300 mm. Ebapiisav soojapidavus	1087	1,02	122,6
Hoone soojustatud välisseinad	3-kihiline r/b-paneel + lisasoojustus	Lisasoojustus - vill 50 mm+plekk kate	892	0,50	49,5
Uksed trepikoja lodža seinas	Trepikoja ukсед	Pakettakendega soojustatud uks	57	1,70	10,7
Korteri lodža aken/uks	Ehitusaegsed puidust või pakettaknad	Lodžad osaliselt kinniehitatud	351	2,0x0,9	69,9
	3-kihiline r/b -paneel	Ebapiisav soojapidavus, lodžad osaliselt kinniehitatud	1260	1,02x0,9	127,8
Tehn. korruse ukсед	Metallist	Väike soojapidavus	5	2,50	1,3
Välisuks 1.korrusel	Metallist	Pakettakendega soojustatud uks, korras	7	1,70	1,3
Prügiruumi uks	Puit	Ammortiseerunud	2	2,50	0,5
Katus	Raudbetoon, vana soojustus + lisasoojustus (peno 50mm+vill 30mm)	Lisasoojustuse kiht on ebapiisav	334	0,40	14,9
Korteri vanad puitaknad	Ehitusaegsed 2-klaasiga puitraamiga aknad	Renoveerimata, ebapiisav soojapidavus	79	2,50	21,8
Korteri uuendatud pakettaknad	Kaasaegsed pakettaknad	Korras	290	1,60	51,2
Keldri lagi	Raudbetoon, ehitusjärgne soojustus	Madal soojapidavus	334	1,0x0,5	18,5
Hoone soojuskaod õhuvahetusega	Õhuvahetus on ebapiisav		Õhuvahetuse kordarvuks on võetud	n = 0,35	153,1

			0,35 1/h		
Kokku (küttekulud)					643

Säästumeetmete pakett I tb= 17,3 °C							
Piirdetarind või selle osa	Materjal/tüüp	Olukorra kirjeldus ja/ või tuvastatud puudused	Pindala m ²	Parendusmeede, soovitud energiasäästuks	Arvutuslik U-väärtus pärast meetme rakendamist (W/m ² K)	Hinnangu- lised soojus-kaod peale meetme rakendamist (MWh/a)	Energiasääst (MWh/a)
Hoone soojustamata välisseinad	3-kihiline r/b-paneel	Paksus 300 mm. Ebapiisav soojapidavus	1087	Paigaldada 100 mm lisasoojustus +kate.	0,30	33,4	89,2
Hoone soojustatud välisseinad	3-kihiline r/b-paneel + lisasoojustus	Lisasoojustus - vill 50 mm+plekk kate	892	Tarindit ei renoveerita	0,50	46,5	3,0
Uksed trepikoja lodža seinas	Trepikoja uksed	Pakettakendega soojustatud uks	57	Tarindit ei renoveerita	1,70	10,0	0,7
Korteri lodža aken/uks	Ehitusaegsed puidust või pakettaknad	Lodžad osaliselt kinniehitatud	351	Avatud lodžad klaasida	2,0x0,8	58,3	11,6
Korteri lodža seinad	3-kihiline r/b-paneel	Ebapiisav soojapidavus, lodžad osaliselt kinniehitatud	1260	Avatud lodžad klaasida	1,02x0,8	106,6	21,1
Tehn. korruse uksed	Metallist	Väike soojapidavus	5	Paigaldada soojustatud metalluksed	1,50	0,7	0,6
Välisuks 1.korrusel	Metallist	Pakettakendega soojustatud uks, korras	7	Tarindit ei renoveerita	1,70	1,2	0,1
Prügiruumi uks	Puit	Ammortiseerunud	2	Paigaldada soojustatud metalluks	1,50	0,3	0,2
Katus	Raudbetoon, vana soojustus + lisasoojustus (peno 50mm+vill 30mm)	Lisasoojustuse kiht on ebapiisav	334	Tarindit ei renoveerita	0,4	14,0	0,9
Korterite vanad puitaknad	Ehitusaegsed 2-klaasiga puitraamiga aknad	Renoveerimata, ebapiisav soojapidevus	79	Tarindit ei renoveerita	2,50	20,5	1,3

Korterite uuendatud pakettaknad	Kaasaegsed pakettaknad	Korras	290	Tarindit ei renoveerita	1,60	0,0	51,2
Keldri lagi	Raudbetoon, ehitusjärgne soojustus	Madal soojapidavus	334	Soojustada sokkel 100 mm ja vahetada vana keldri aken	0,9x0,4	12,5	6,0
Hoone soojuskaod õhuvahetusega				Õhuvahetuse intensiivistamine (võrskeõhuklapid ja näiteks korterite väljatõmbe ventilaatorid) Õhuvahetuse kordarvuks on võetud 0,5 1/h		205,4	-52,2
Kokku						509,4	133,6
kraadpäevade arv						4323	

Säästumeetmete pakett II tb=							14,9 °C
Piirdetarind või selle osa	Materjal/tüüp	Olukorra kirjeldus ja/ või tuvastatud puudused	Pindala m ²	Parendusmeede, soovitusel energiasäästuks	Arvutuslik U-väärtus pärast meetme rakendamist (W/m ² K)	Hinnangulised soojuskaod peale meetme rakendamist (MWh/a)	Energiasääst (MWh/a)
Hoone soojustamata välisseinad	3-kihiline r/b-paneel	Paksus 300 mm. Ebapiisav soojapidavus	1087	Paigaldada 150 mm lisasoojustus +kate.	0,22	20,1	102,4
Hoone soojustatud välisseinad	3-kihiline r/b-paneel + lisasoojustus	Lisasoojustus - vill 50 mm+plekk kate	892	Olemasolev soojustus eemaldada ja paigaldada uus soojustus 150 mm kogu fasaadi pinnale	0,22	16,5	33,0
Uksed trepikoja lodža seinas	Trepikoja uksed	Pakettakendega soojustatud uks	57	Tarindit ei renoveerita	1,70	8,2	2,4
Korteri lodža aken/uks	Ehitusaegsed puidust või pakettaknad	Lodžad osaliselt kinniehitatud	351	Avatud lodžad klaasida ja vahetada vanad puitaknad ja uksed	1,3x0,8	31,1	38,8
Korteri lodža seinad	3-kihiline r/b -paneel	Ebapiisav soojapidavus, lodžad osaliselt kinniehitatud	1260	Avatud lodžad klaasida, paigaldada 150 mm lisasoojustus +kate	0,22x0,8	18,9	108,9
Tehn. korruse uksed	Metallist	Väike soojapidavus	5	Paigaldada soojapidavad metalluksed	1,50	0,6	0,7
Välisuks 1.korrusel	Metallist	Pakettakendega soojustatud uks, korras	7	Tarindit ei renoveerita	1,70	1,0	0,3
Prügiruumi uks	Puit	Ammortiseerunud	2	Paigaldada soojustatud metalluks	1,50	0,2	0,3
Katus	Raudbetoon, vana soojustus + lisasoojustus (peno 50mm+vill 30mm)	Lisasoojustuse kiht on ebapiisav	334	Katuslae lisasoojust. (koos vana lisasoojustusega paksus vähemalt 200+30 mm),	0,15	4,4	10,5

Korterite vanad puitaknad	Ehitusaegsed 2-klaasiga puitraamiga aknad	Renoveerimata, ebapiisav soojapidavus	79	Vahetada pakettakende vastu	1,10	7,4	14,4
Korterite uuendatud pakettaknad	Kaasaegsed pakettaknad	Korras	290	Tarindit ei renoveerita	1,60	39,5	11,8
Keldri lagi	Raudbetoon, ehitusjärgne soojustus	Madal soojapidavus	334	Soojustada sokkel 150 mm ja vahetada vana keldriaken.	0,9x0,4	10,2	8,2
Hoone soojuskaod õhuvahetusega		Õhuvahetuse kordarvuks on võetud 0,5 l/h	0,5	Õhuvah.intensiiv. (võrskõhuklapid ja väljatõmbe ventilaatorid)	0,50	168,5	-15,4
Kokku						326,7	316,3
				kraadpäevade arv	3547		

Õismäe tee 173 hoone vundamendi ja keldri sein konstruktsiooniks on betoonpaneel. Lisasoojustus sokli osas puudub. Sokli lisasoojustus aitab vähendada keldri soojuskadusid ja on vajalik kütetorustike nõuetekohasel isoleerimisel, et keldri sisetemperatuur ei langeks talvel liialt madalale.

Hoone välisseinad on ehitatud 300 mm paksustest suurpaneelidest. Osa välisseintest on tänase päeva seisuga juba soojustatud (50 mm villaga + plekkprofiil) kuid soojustuse paksus on aga kahjuks tänapäeva nõuetele ebapiisav

Soojustamata välisseinte külmasildade likvideerimiseks ja üldise soojapidavuse suurendamiseks on ainus tee need katta väljastpoolt lisasoojustusega. See lõikaks läbi külmasillad ja parandab sisekliimat (kindlasti tuleb pöörata seejuures tähelepanu nõutava õhuvahetuse tagamisele). Oluline on seejuures katta kogu sein pind kaasa-arvatud rõdude seinad. Peale üldist seinte soojustamist võiks kaaluda ühetüübilist rõdude ja lodžade klaasimist kaasaegsel viisil.

Võimalusel valida ventileeruv konstruktsioon. Ventileeritava fassaadilahenduse puhul jäetakse soojustuse ja katematerjali vahele tuulutusvahe. Välisseinale on käesolevas auditis soovitatud paigaldada vähemalt 100/150 mm soojustusvilla. Kivivill on parema auraläbilaskevõimega kui vahtpolüstüreen (veeauruläbilaskvus on mineraalvillal kuni 50 korda suurem ja selle tõttu niiskusrežiim välisseinas mõnevõrra erinev, vaata LISA I).

Seestpoolt soojustamine võib olla teostatud ainult rangete erinõuete täitmisel. Seestpoolt soojustamisel on paratamatu, et vahelagede ja vaheseinte kohal jäävad piirdesse külmasillad, mille kaudu toimub soojakadu endisel viisil. Olulisim oht seespoolse

isolatsioonikihi kasutamisel on sellest tulenevad niiskuseprobleemid. Kui sein sisemisele poolele paigaldada soojustus, siis langeb vana sein sisepinna temperatuur. Kui temperatuur langeb nii madalale, et õhuniiskus hakkab kondenseeruma, siis sein pinnal tekkiv kondensaat märgab isolatsiooni, mille tulemusena soojajuhtivus kasvab **üle kümne korra!**

Seina seestpoolt soojustades on tingimata vaja kasutada piirde ruumipoolel efektiivset aurutõket. Kindlustades sellega, et suurem osa ruumis olevast veeaurust külma pinnani ei jõua, siis on saavutatud teoreetiline variant seespoolseks soojustuseks. Praktikas võib see osutuda mittetoimivaks, sest aurutõkke kile on paigaldamisel kinnitushaakidega rikutud või seinakontaktide kohal läbi lõigatud.

Koos välisseinte soojustamisega on soovituslik olemasolevad aknad paigaldada soojustuse tasapinda.

Hoone katus on juba lisasoojustatud kuid ka see soojusisolatsioon ei vasta kaasaegsetele nõuetele. Hoone katuslagi on vaja soojustada kaasaja normide kohaselt (koos vana lisasoojustusega vahtpolüstürooli paksus vähemalt 200 mm ja selle peale 30 mm tuulutussoontega kivivilla plaat ning katta uue kleebitava rullmaterjaliga). Tagada tuleb tuulutus veeauru eemaldamiseks. Korralik paigaldus tähendab, et vee äravoolu kalded on piisavad selleks, et vesi ei jää katusele seisma.

Tasub teada, et ainult katuse soojustamine ei anna mitmekorruselistes hoonetes sageli soovitud tulemit. Asi seisneb selles, et kui enne lae soojustamist oli viimane korrus jahedam kui ülejäänud, ja selleks, et ka viimane korrus oleks kasutatav normaalselt, tuli alumisi korruseid üle kütta (köeti nn. külmema ruumi meetodil), siis pärast soojustamist on võimalik vältida alumiste korruste ülekütmist. Selleks aga on vajalik ja võimalik alandada kütmisgraafikut ja seeläbi tekibki põhiline energiasääst. Juhul, aga kui viimane korrus oli varem alaköetud ja peale katuse lisasoojustamist sai ka selle temperatuur normaalseks on energiasääst minimaalne – paraneb aga üldine (eriti viimase korruse) sisekliima kvaliteet.

Hoone korterite puitaknad ja rõdude aknad/uksed on vanad ja vajavad asendamist. Majanduslikult on mõistlik need asendada väiksema soojajuhtivusega akendega ja ustega, näiteks selektiivklaasiga kahekordse pakettaknaga. Sellisel juhul saab vähendada akende soojajuhtivust, võrreldes tavalise kahekordse aknaga (2,8...3,0 W/(m²·°C)) ligikaudu 2 korda, tasemele 1,1 W/(m²·°C).

Mõnede pakettakende paigaldamise kehv kvaliteet loob eeldused, et külma talve korral hakkavad halva soojapidavuse tõttu seal aknapaled märguma/jäätuma.

Kaasaegsed aknad on liiga tihedad ning takistavad ruumis loomulikku õhuvahetust. Ruumides peab olema piisav õhuvahetus. Korraliku tuulutuse tagamiseks tuleb puurida

läbi seinu 5-8 cm läbimõõduga tuulutussava ja varustada see reguleeritava õhuklapiga. Võimalik on aknasse ehitada ka spetsiaalne tuulutuspilu.

Hoone trepikoja rõdude uksed ja peauks on kaasaegsed metalluksed . Prügiruumi uks vajab aga väljavahetamist..

Peale kõikide meetmete rakendamist tasub küttesüsteemi uuesti reguleerida, vastasel juhul võivad maja küttekulud jääda samale tasemele või halvemal juhul isegi kasvada.

Tõenäoliselt ei ole võimalik kõiki meetmeid korraga rakendada. Sobiva paketi valib korteriühistu üldkoosolek vastavalt oma võimalustele ja finantseerimise skeemile (tavalaen, sooduslaen või KREDEX'i sooduslaen koos toetusega vastavalt korterelamute rekonstrueerimise toetuse skeemile). Meetmete lihtviisil liitmine ei ole õige kuna sõltuvalt meetmetest muutub ka hoone tasakaalutemperatuur.

3. Hoone tehnosüsteemid

3.1 Hoone soojussõlmed

Küttesüsteemi liik:	kaugkeskküte ²⁶
Kütte liik:	----- ²⁷

Süsteemi kirjeldus või skeem:		
Õismäe tee 173 varustatakse soojusenergiaga AS Tallinna Küte kaugküttesüsteemist maa-aluse soojustrassi kaudu. Hoones on automatiseeritud soojussõlm plaatsoojusvahetitega.		
Osa nimetus	Kirjeldus	Ettepanekud ja parendusmeetmed
Soojussõlm	automatiseeritud, sõltumatu ühendus	peale hoone renoveerimist uuesti reguleerida
Kütte automaatika	TAC	-
Kütte reguleerimisventiilid	on	-
Kütte soojusvaheti	plaatsoojusvaheti	-
Kütte pumbad	Grundfos	-
Soojusarvestid	Kamstrup	-
Sooja tarbevee valmistamine	lokaalne, soojussõlmes	-
Soojavee soojusvaheti	plaatsoojusvaheti	-
Soojavee regulaatorid	TAC	-
Soojavee ringluspumbad	Grundfos	-
Soojavee mõõturid	-puudub	-
Osade isolatsioon	isoleeritud	-

Õismäe tee 173 hoone keldrikorrusel on automaatjuhtimisega sõltumatu skeemiga soojussõlm, kus paiknevad joodetud plaatsoojusvahetid, kütteevee ja sooja tarbevee valmistamiseks, keskkütte ja soojaveetsirkulatsioonipumbad; keskkütte automaatikakeskus, mis hoiab süsteemi antava vee temperatuuri vastavalt välisõhu temperatuurile ja sooja tarbevee automaatika, mis hoiab soojussõlmest väljuva vee temperatuuri etteantud tasemel. Kogu soojuse kulu mõõdetakse soojusmõõtjaga. Sooja tarbevee kulu mõõtmine toimub maja üldise mõõtjaga. Samuti on ka igas korteris sooja ja külmavee mõõdikud. Soojussõlmes on torustikel enamaltjaolt torukoorkutest isolatsioon.

Küttesüsteemi temperatuuri reguleerimine toimub automaatselt, sõltuvalt ilmast ja vajadusest. On võimalus vähendada soojuskandja temperatuuri teatud ajavahemikuks (öösi ja päeval). Soojuskandja temperatuuri alandamine päeval suures korterelamus ei ole soovitatav (sobib väiksele korterelamule, kui päeval kodus ei ole kedagi).

Küttesüsteemi hooldus sisaldab soojussõlme katsetust ja ettevalmistust kütteperioodiks. Kütteperioodil jälgitakse soojussõlme toimimist regulaarselt, vähemalt üks kord nädalas ning vajadusel reguleeritakse küttesüsteemi.

Tuleb jälgida, et oleks õige kuuma vee termostaadi eelseade-soovitatav on 50-55 °C Legionella bakterite (põhjustab tapva legionellataudi, mille tunnused sarnanevad tuberkuloosile) paljunemise vältimiseks.

3.2 Hoone küttesüsteem

Süsteemi kirjeldus või skeem (näidata parendusmeetmed):			
Hoonete küttesüsteem on tüüpiline alumise jaotusega ühetorusüsteem, kasutusel on konvektiivküte.			
Osa nimetused	Kirjeldus		Ettepanekud ja parendusmeetmed
Küttesüsteemi tüüp	keskküte	ühetorusüsteem	Kaaluda ühetorusüsteemi ümberehitamist kahetorusüsteemile või säilitada olemasolev ühetoruline kesküttesüsteem ja radiaatoritele paigaldada möödaviikudega drosselseibid ning termostaatventiilid
Küttekehad	plekk radiaatorid	kohati amortiseerunud	
Tasakaalustusventiilid	olemas	-	
Radiaatoriventilid	puuduvad	-	
Radiaatorite termostaatventiilid	puuduvad	-	
Torude isolatsioon	Kirjeldus		Ettepanekud ja parendusmeetmed
Magistraaltorud	Korras		-
Püstikute torud	Korras		-

Hoone kütetorustiku isolatsioon on korras.

Kütetorustikule on paigaldatud tasakaaluventiilid. Tasakaalustamatuse korral tsirkuleerib rohkem vett väiksema hüdraulilise takistusega kontuuris (tavaliselt soojussõlmele lähemal asuvad püstikud) ning seetõttu on nende ruumide temperatuurid kõrgemad. Vähem vett tsirkuleerib suurema takistusega kontuurides (tavaliselt soojussõlmest kaugemal paiknevad püstikud), kus ruumide temperatuurid on madalamad. Süsteemi tasakaalustamiseks paigaldatakse küttesüsteemi harudele ja püstikutele spetsiaalsed tasakaalustusventiilid, mille abil on võimalik tagada igas kontuuris ettenähtud veehulka.

Mõned korterite omanikud on ise ilma kooskõlastuse ja projektita oma keskküttesüsteeme rekonstrueerinud (torustik ja radiaatorid vahetatud). Sellised omavolilised ümberehitused viivad kas püstiku või kogu küttesüsteemi tasakaalust välja. Selliseks ümberehituseks tuleb tellida projekt ja juhul, kui radiaatori suurus ei vasta ruumi küttevajadusele, on vaja vahetada see vastava suuruse ja võimsusega küttekeha vastu.

Samuti on vaja kindlustada igasse püstikusse ja seega radiaatorisse vajalik veekogus, mille saavutatakse liini- ja püstikute seadventiilide asetamisega.

Küttesüsteemi renoveerimisel oleks mõttekas uus süsteem ehitada kahetorusüsteemina, vahetada vanad radiaatorid uute vastu ja paigaldada uued ventiilid, mille abil reguleerida radiaatorist läbi minevat veehulka. Igal juhul tuleb tagada küttekehade reguleerimise võimalus (termostaatventiilid). Või säilitada olemasolev ühetoruline kesküttesüsteem. Radiaatoritele paigaldada möödaviikudega drosselseibid ja termostaatventiilid. Kui korteri individuaalne temperatuuri reguleerimise võimalus puudub ei ole lootust saavutada ka planeeritud energiasäästu muude meetmete rakendamisest.

Uue küttesüsteemi väljaehitamisel tasub radiaatoritele paigaldada individuaalsoojusmõõturid. Mõõturite abil on rakendatav küttekulude jaotamine korterite vahel ainult juhul, kui mõõturiga on varustatud kogu maja, iga korteri kõik küttekehad ning nende kasutamiseks tasaarvelduste teostamiseks (näiteks üks kord aastas) on olemas iga korteriomaniku nõusolek, sest seni puudub asjakohane Eesti seadusandlus.

Individuaalne küttekulude arvestamise süsteem võimaldab saada energiasäästu kuni 15 % (näiteks Mesa, www.mesa.ee). Küttekulujaotur mõõdab küttekeha pinna temperatuuri ja võtab arvesse ümbritseva ruumi temperatuuri. Vastavalt küttekeha soojuse väljastusele kujuneb iga konkreetse radiaatori tarbimisväärtus, mis saab kuu lõpus küttekulude jagamise aluseks. Küttekulujaoturi kogu andmeside toimub kodeeritud raadiosignaali abil.

Oluline on rõhutada, et hoone küttesüsteem on üks tervik ning rekonstrueerimisel tuleb lähtuda kogu maja seisukohalt. Süsteemi üksikute osade muutmine avaldab kohe mõju ka mittemuudetavale osale.

3.3 Katlad

Alternatiivseid energiaallikad

Selleks, et saavutada energiasäästlikule hoonele esitatavate nõuete täitmine, on vaja lisaks piirete lisasojustamisele ja akende-uste vahetamisele rakendada ka alternatiivseid energiaallikaid.

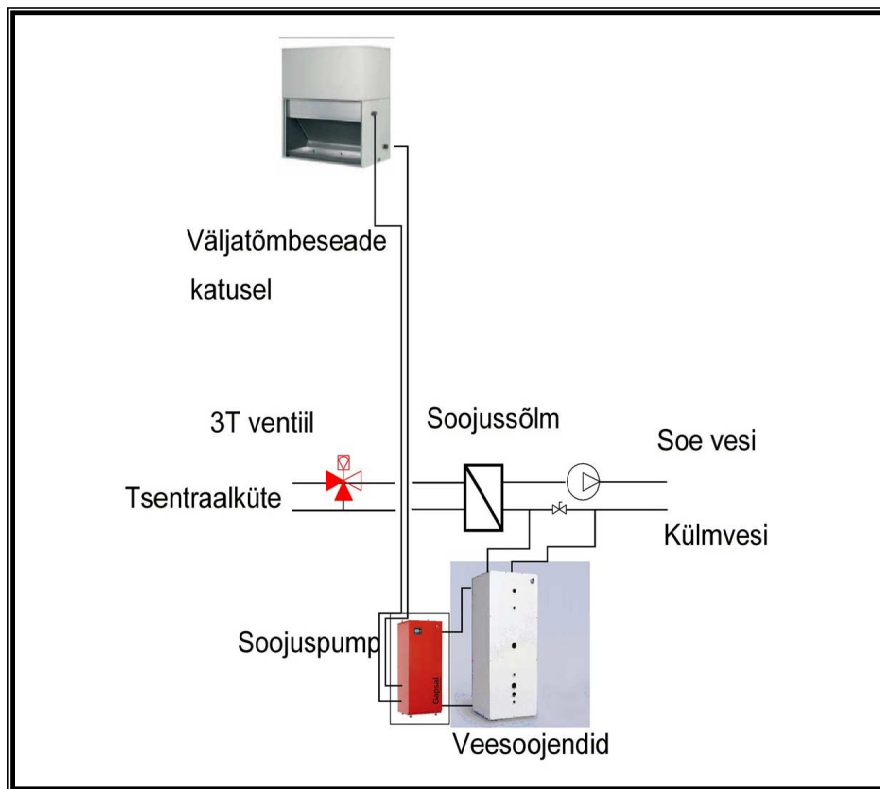
Õhuvahetuse intensiivistamiseks ja soojusenergia kulu vähendamiseks on võimalik ventilatsioonisüsteemi täiendada soojuspumpadega soojustagastussüsteemiga, kus ventilatsioonikorstendele või väljatõmbeventilaatori torustikule lisatakse vastavad väljatõmbeseadmed, milles ringleva glükoolilahuse abil jahutatakse väljapuhutatavat õhku maksimaalselt. Jahutamisel soojeneb väljatõmbeseadmes olev glükoolilahus ventileeritava õhu soojuse toimel. Soojenenud glükoolilahus suunatakse tsikulatsioonipumpade abil soojussõlme, kontsentreeritakse soojuspumpade abil ja suunatakse tarbevee eelsoojendamiseks mahtveesoojenditesse.

Soojussõlme paigaldatakse soojuspump võimsusega mis arvestab ventileeritava õhu hulka e. maksimaalset soojushulka mida saame ventilatsioonisüsteemist hoonesse tagasi

võtta. Soojuse abil, mis võetakse ventilatsioonisüsteemist, soojendatakse mahtveesoojendites tarbevett. Mahtveesoojendite suurus valitakse nii, et tarbevee tarbimispausi ajal, öösel u. 8 tundi, ventilatsioonisüsteemist tagasivõetav soojus oleks võimalik akumulierida tarbevette. Tarbevee mahutid ühendatakse soojussõlmes tarbevee soojusvaheti tagasivoolule läbi tagasilöögi klapi, ning tarbevee soojusvaheti tsentraalkütte poole pealevoolule paigaldatakse 2T ventiil. Juhul kui on vajalik ka tarbevee soojusvaheti tsentraalkütte poolel tagada pidev tsirkulatsioon kasutatakse 3T ventiili ja mõõdajooksutorustikku. Soojuspump töötab, jahutades glükoolilahust, mis toob katusel olevast väljatõmbeseadmest ventileeritava õhu jääksoojuse, kontsentreerib seda soojuspumba kompressoriga ja soojendab sellega tarbevett. Juhul kui tarbevee soojendamiseks soojuspumba võimsusest ei piisa annab soojuspump signaali 2T või 3T ventiilile ja tarbevee soojendamiseks vajalik lisasoojus võetakse tsentraalküttesüsteemist. Selline lahendus võimaldab kasutada maksimaalselt ventileeritavast õhust võetavat soojusenergiat.

Erinevates korrusmajades võib torustiku ja seadmete paigutus olla erinev sõltuvalt olemasolevast ventilatsioonisüsteemist ja soojussõlmest.

Selline lahendus võimaldab tagada normaalse õhuvahetuse korterites ilma soojuskadudeta.

Kui on soov, võib varieerida soojuspumba jõudlust, paigaldada suurema võimsusega soojuspumba ja lisaks tarbeveele soojendada ka küttevett. Sel juhul tuleb võtta soojuspumbale õhku väljast juurde. Ventilatsioonisüsteemi kavandades peab arvestama

veel mitut asjaolu. Paljude köögilõõridega on ühendatud pliidikummid, mis takistavad õhu liikumist. Tihti pole majaelanikud huvitatud korterisse fresh-klapi paigaldamisest ning eelistavad tuulutuspilusid, mille õhuläbilaskvus on klapi omast väiksem. Seetõttu ei saa vanade majade puhul rääkida ventilatsiooninormide rangest järgimisest – tuleb leida kuldne keskte normide, maja ja selle elanike vajaduste ning tellija soovide vahel. Äärmiselt oluline on hea projekt ja süsteemi korralik seadistamine. Tuleb täpselt arvutada väljatõmmatava õhu hulk ning reguleerida ventilatsiooni- ja soojuspumbasüsteem sellele vastavaks. See eeldab süsteemi jälgimist ning seadistuste korrigeerimist vastavalt olukorrale. Hooletu lähenemine tasub end kätte mittetöötava süsteemi või järsult suurenenud küttearvega.

Süsteemi täpsem hind selgub peale projekti koostamist.

3.4 Ventilatsioonisüsteem ja jahutus

Ventilatsiooni printsiip								
Mehaaniline: ☐ jah ☒ ei Loomulik: ☒ jah ☐ ei Mehaaniline/Loomulik: ☐ jah ☒ ei								
Lühikirjeldus: loomulik ventilatsioon								
Süsteem	Õhuhulk, m ³ /h	Töötunnid h	Auto-maatika jah/ei	Soojusevahetaja jah/ei	Filtrid jah/ei	Niisutus jah/ei	Jahutus jah/ei	Ventileeritav ala
Sissepuhe: Mehaaniline: ☐ jah ☒ ei Loomulik värsk õhu juurdevool ☒ jah ☐ ei Sissepuhkeõhu jahutus: ☐ jah ☒ ei Jahutussüsteemi võimsus: kW								
süsteem S 1	-	-	-	-	-	-	-	-
Väljatõmme: Mehaaniline ☐ jah ☒ ei Loomulik ☒ jah ☐ ei								
süsteem V 2	-	-	-	-	-	-	-	-
Hoones kasutusel tsentraalne jahutussüsteem: ☐ jah ☒ ei								
Hoones kasutusel lokaalsed jahutussüsteem(id): ☐ jah ☒ ei								
Jahutussüsteemi(de) summaarne jahutusvõimsus: 0 kW								
Jahutussüsteemi(de) summaarne elektriline võimsus: 0 kW								

Süsteemi kirjeldus (näidata parandusmeetmed) - märkused, soovitused:

Õismäe tee 173 hoonesse on ehitatud loomuliku ergutusega väljatõmbesüsteemid seinasiseste ventilatsioonilõõride kaudu. Loomuliku ventilatsiooniga elamus liigub värsk

õhk puhtast ruumist saastunud õhuga ruumi poole. WC – ja vannitoalõõride kaudu toimub loomulik väljatõmme ning värske õhk pääseb korterisse läbi aknapragude ja muude ebatiheduste. Kui hõredad aknad tihedate vastu vahetada, on hoone tuulutussüsteem rikutud.

Hoone vent. süsteemi töö efektiivsusest ülevaate saamiseks hoone ruumides oli mõõdetud õhukiirus vent. avades. Mõõtmised näitasid, et üldjuhul loomuliku ventilatsiooni süsteem toimib, aga mõnedes ruumides töötab halvasti. Pärast akende vahetamist suureneb korteri õhutihedus märgatavalt ja õhuvahetuse vähenemise tõttu korteri sisekliima muutub. Sel juhul on vajalik tagada värske õhu juurdevool õhu klappidega aknaplokis või seinas.

Selle probleemi lahendamiseks ja siseõhuparameetrite parandamiseks on 2 võimalust:

- Loomuliku ventilatsiooni korrastamine, lõõride ventilaatorite paigaldamine korterites ning värskeõhuklappide lisamine.
- Mehaaniline väljatõmme või sissepuhe/väljatõmme soojustagastusega ventilatsiooniagregaadiga (tsentraalne või lokaalsete korteriventilaatoritega)

Soovitused:

- Hoone soojuskadude vähendamisel kaasaegsete õhutihedate pakettakende kasutamisel tuleb jälgida, et ruumide õhuvahetus jääks standardi EVS-EN 15251 2007 sätestatud piiridesse. Selle tagamiseks peavad aknad olema varustatud spetsiaalsete värskeõhu ventiilidega või tuleb välisseina puurida avad ja paigaldada värskeõhu klappid. Abiks on ka ruumide tuulutamine läbi lahtise akna kuid siis võib arvestada soojusenergia kulu ülemäärase ja kontrollimatu suurenemisega ning ka võimaliku ebamugavusega, mis tuleneb kontrollimatust õhuliikumisest. Ventilatsiooni nõuetekohasele tasemele viimine võib tähendada küllaltki arvestatavat soojusenergia kulu suurenemist (näha pakettide juures). Õhuvahetuse viimiseks normidega nõutavale tasemele (0,5 korda) tuleb paigaldada eluruumide akendele või välisseintesse värskeõhu klappid ning sansõlmede ja köökide väljatõmbeavadesse lõõriventilaatorid. Niisketes ruumides võiks kasutada niiskusanduriga väljatõmbeventilaatoreid. San.sõlmede ukсед tuleb varustada siirdeõhu restidega. Arvestada tuleb müra faktoriga.
- Ventilatsioonilõõre ja ventilatsioonireste tuleb regulaarselt puhastada.
- Ventilatsioonikorstende mehaanilise saastumise vältimiseks paigaldada avade ette võrkkatted. Kaaluda korstende kõrgemaks ehitamist.
- Ventilatsiooniprobleemide lahendamiseks ja samas ka soojuskulude kontrollimatu kasvu elimineerimiseks kaaluda ventsüsteemi renoveerimise projekti tellimist, milles arvestatakse ka väljatõmbeõhu soojuse ärakasutamist näiteks sooja tarbevee valmistamiseks. Ventilatsiooni nõuetekohasele tasemele viimine ilma soojustagastuseta süsteemi korral võib tähendada küllaltki arvestatavat soojusenergia kulu suurenemist. Kaaluda võiks eluruumi seinale paigutatavate

soojusvahetitega ventilatsiooniseadmete kasutamist, mille puhul ei ole vajalik paigaldada õhutorusid. Seadmed on varustatud ka soojustagastus süsteemiga, mille kasutegur on 70...75 %.

Ventilatsiooni süsteemi rekonstrueerimiseks on vaja tellida projekti vastava eriala spetsialistilt.

3.5 Soovitatud piiretega ja tehnosüsteemidega seotud meetmete maksusumused

Rekonstrueeritav hooneosa	Parendusmeede	Meetme ühiku maksumus EUR/m2	Meetme maksumus EUR
Hoone soojustamata välisseinad	Paigaldada 100 / 150 mm lisasoojustus +kate	68 / 75	73949 / 81561
Hoone soojustatud välisseinad	Olemasolev soojustus eemaldada ja paigaldada uus soojustus 150 mm kogu fasaadi pinnale	75	66892
Korteri lodža seinad + aken/uks	Avatud lodžad klaasida	160	51624

Korteri lodža seinad	Lodžade seintele paigaldada 150 mm lisasoojustus +kate	75	94464
Tehn. korruse ukсед	Paigaldada soojapidavad metalluksed	256	1219
Prügiruumi uks	Paigaldada soojustatud metalluks	256	461
Katus	Katuslae lisasoojustamine (koos vana lisasoojustusega paksus vähemalt 200+30 mm),	60	20036
Korterite vanad puitaknad	Vahetada pakettakende vastu	224	17713
Keldri lagi	Soojustada sokkel 150 mm ja vahetada vana keldri aken	75	7083
Ložade vanad puitaknad/ukсед	Vahetada pakettakende/uste vastu (vanu aknaid/uksi ca 50%)	224	39332
Küttesüsteem, radiaatorid.	Ühetoru küttesüsteemi radiaatoritele paigaldada möödaviikudega drosselseibid + termostaatventiilid	96	26496
Kahetoru küttesüsteem	Ehitada küttesüsteem kahetorusüsteemiks (s.h. küttesüsteemi tasakaalustamine ja termostaatventiilide paigaldamine, uued radiaatorid ja küttepüstikud, kütetrasside isoleerimine keldris).	368	101568
Individuaalne . küttearvestus süsteem		63	17388

Märkused:

¹ eksperthinnang (keskmine, täpsem hind selgub peale hinnapakumise koostamist).

4 Elektrivarustus

Elektri liik: 220/380²⁹

Seadmed/Tarbijad (pumbad, liftid, jne.):

Audiitori märkus: Energiamahukad seadmed hoones puuduvad

Nimetus	Tüüp	Arv	Võimsus, W	Töötundide / päevade arv, h	Tehniline seisund	Parendusmeede
Kütte tsirk. pump	Grundfos	1	1350 / 915/ 430	5376 / 224	korras	-
Soojavee tsirk. pump	Grundfos	1	145/220/ 245	8640/360	korras	-

4.1 Soovitatud elektrivarustusega seotud meetmete maksusumused ja tasuvused

Hoone elektrisüsteem on renoveerimata. Hoone trepikodade valgustuseks kasutatakse hõõglampe.

Elektrienergia säästmine sõltub tavaliselt: valgustusest, seadmetest, ventilatsioonist, jahutusest. Säästu võib saavutada tehniliste abinõudega, asendades valgustid ja valgusallikad, elektriseadmed, mootorid jne. uute ja efektiivsematega. Siiski võib olulist säästu saavutada ka käitumistavade muutmisega.

Kasutage fluorestsentsstoruseid, kus võimalik!

Fluorestsentsstoruvalgustid on 3...8 korda säästlikumad, võrreldes tavaliste hõõglampidega.

Eelistage energiasäästlikke pirne!

Energiasäästlikud pirnid annavad 4...5 korda enam valgust kui sama võimsusega hõõglambid. Energiasäästliku piri eluiga on hõõglambist 8 korda pikem, mis kompenseerib tema kõrge hinna. Näiteks 20 W energiasäästlik pirn annab sama valguse nagu 100 W tavaline hõõgpirn.

LISA I

Fassaadide niiskusrežiim lisasoojustuse paigaldamisel.

Fassaadide lisasoojustamisel on Eestis enam kasutamist leidnud 2 varianti: õhekrohviga kaetud vahtpolüstüreen või mineraalvill (krohvitud või tuulutatav fassaad).

Vahtpolüstüreenplaatide eelisteks on odavus, paigaldamise kiirus ja lihtsus, kuid vahtpolüstüreeniga soojustamise kavandamise korral tuleks projekteerimise staadiumis läbi arvutada välispiirde uus niiskusrežiim, et hinnata lisasoojustuse materjalide sobivust olemasolevale seinakonstruktsioonile. Samuti peab tagama minimaalse toimiva ventilatsiooni – näteks paigaldama värskõhuklapid ja puhastama väljatõmbelõõrid.

Mineraalvilla eelisteks on suurem tulekindlus ja niiskuse läbilaskvusvõime, seetõttu sobib ta kasutamiseks ka seal, kus vahtpolüstüreeniga soojustada ei saa.

Meie elamute ventilatsiooni seisukord on üldjuhul nigel ja kaasaegsete tihedate akende paigaldamisega halveneb olukord veelgi. Akende kaudu õhutamise peale ei saa kogu hoone ulatuses loota. Sellises olukorras võib niiskuse tase ruumides tõusta piirini, kus seinte veeauru difusioonitingimused omavad olulise tähenduse. Mittesobivate materjalide kasutamise tulemuseks võib olla seinte niiskumine, mis halvendab nende soojapidavust, võib kahjustada seinamaterjale ja luua soodsad tingimused tervisele ohtlike hallituste tekkeks.

Sobivate materjalide valimise korral tuleb tõhusat kontrolli teha ehitustööde teostamise üle

LISA II**Potentsiaalsed energiasäästu meetmed (üldised soovitused)**

Renoveerimistöid tuleks alustada odavamatest säästumeetmetest (väiksema tasuvusajaga).

Väiksemaid investeeringuid nõudvad energiasäästu meetmed:

- Automaatsoojussõlmede rakendamine.
- Küttesüsteemis ringleva vee pealevoolutemperatuuri automaatne reguleerimine.
- Ringluspumpade automaatne reguleerimine.
- Küttesüsteemi hüdrauliline tasakaalustamine.
- Termostaatventiilide paigaldamine.
- Küttesüsteemi jaotamine erineva tüüpkooormusega teeninduspiirkondades.
- Öise küttekulu vähendamine.
- Küttetorude, ventiilide soojustamine mitteköetavates ruumides.
- Sama sooja majapidamisveega.
- Boilerite ja soojusvahetite reguleerimine ning soojustamine.
- Sooja majapidamisvee temperatuuri automaatse reguleerimise süsteemi rakendamine.
- Ebaefektiivsete seadmete asendamine kõrgefektiivsetega.
- Elektripirnide asendamine.
- Fotoelementide kasutamine.
- Aknapilude tihendamine.

Suuremaid investeeringuid nõudvad energiasäästu meetmed:

- Katuse soojustamine.
- Välisseinte soojustamine.
- Keldri vahelae soojustamine.
- Vundamendi soojustamine.
- Akende ja välisuste vahetamine.
- Piirdetarindite vuukide tihendamine.

Lisaks tehnilistele meetmetele saab energiasäästu saavutada ka hoone kasutajate käitumisharjumuste muutusega. Väga palju sõltub hoone kasutajatest.

Need on nõuanded oma tarbimisharjumuste muutmiseks vee ja sellega koos energia säästmiseks, kusjuures pole vaja loobuda puhtusest ja mugavusest.

- Valamusegistit pole vaja hoida avatuna kogu selle aja kui pestakse hambaid või aetakse habet.
- Nende toimingute juures vee jaoks väikest anumad kasutades saab kokku hoida mitmeid liitreid vett iga pesukorra ajal.
- Eelista vanni kasutamisele dušši.
- Duši võtmisel tuleks vesi sulgeda seebitamise ja šampooni kasutamise ajaks.
- Ära pese pesu ja nõusid voolava vee all, selliselt kulub vett 2-3 liitrit minutis.
- Sulge segisti nõude kuivatuskappi või pesumasinasse paigutamise ajaks.

LISA III

Pildid